

M. F. O. N. 121/262 1946

Saap. 9/11-46

Muinaistieteellinen Toimikunta.

Historiallinen osasto.

Kertomus Raaseporin linnanraunioilla ajalla 6.9. - 21.9.1946 suoritetuista korjaustöistä:

Syyskuun 6. päivänä 1946 matkusti allekirjoittanut työnjohtaja sekä kaksi työmiestä Raaseporin raunioille. Viimemainitut matkustivat työpaikalle Rakennushallinnon I rakennuspiirin puutavaraa vievällä kuorma-autolla.

Välittömästi perille tulon jälkeen aloitettiin korjaustyöt. Ensimmäiseksi purettiin pyörötornin eteläpuoleisen porraskuilun päältä sitä väliaikaisesti suojannut vino kattoliuska sekä tehtiin mainitun tornin ylätasolle puuttuva 10 m² laajuinen puulattiaosa. Mainitun porraskuilun sivustoista muurattiin aikaisemmin muuratun holvin ja nyt tehdyn puulattian välinen osa muurista.

Pyörötornin sivuun tehtiin tarpeelliset telineet ja nostolaite eli vinssi tavaroiden nostamista varten pyörötornin ylätasolle.

Syyskuun 11. päivänä 1946 tuotiin taasen I rakennuspiirin kuorma-autolla pyörötornin lattiaa varten tarvittava pahi, asfaltti ja sementti sekä tarpeellisia työvälineitä.. Samanlaisesti saapui paikalle kaksi ammattityömiestä I piirikonttorista saamiensa ohjeiden mukaisesti tekemään pyörötornin ylimmän tason lattian vedenpitäväksi. Työssä tarvittava hiekka oli jo ajettu työpaikalle.

Allekirjoittanut matkusti syyskuun 11. päivän illalla Helsinkiin ja palasi Raaseporiin syyskuun 13. päivänä. Viimeksi mainittuna päivänä Muinaistieteellisen Toimikunnan Historiallisen osaston johtaja fil.tri. Nils Cleve ^{oli} tarkastamassa rauniot. Tällöin oli mainitun lattian tekeminen käynnissä. Tarkastuksensa yhteydessä määräsi fil.tri Cleve minkälaisiksi kummankin, pyörötornin ylätasol-

le johtavien porraskuilujen päälle tulevat suojahuoneet tehdään. Samanaikaisesti neuvoteltiin ja sovittiin eräistä muista raunioilla suoritettavista korjauksista.

Mainitun pyörötornin lattian tekeminen aloitettiin syyskuun 12. päivän aamulla, jolloin ensimmäiseksi puhdistettiin entisen lattian päällä ollut kattuhuopa. Tämän päälle levitettiin uusi kattuhuopa, joka juotettiin ja kokonaan siveltiin bitymillä. Tämän kattuhuovan päälle laskettiin noin 5-7 cm:n vahvuinen betonikerros, joka puulistoilla jaettiin noin 3-4 m² suuruisiin ruutuihin. Myöhemmin työn kestäessä otettiin mainitut puulistat pois ja näin syntyneet saumat kuten muurien sivutkin juotettiin kiinni bitymillä. Tämän työn suorittivat kaikki korjaustyöhön osallistuneet miehet yhdessä, joten työtä oli suorittamassa 6 miestä. Edellämäinittu I rakennuspiirin lähettämät työmiehet matkustivat takaisin Helsinkiin syyskuun 17. päivän aamulla. Kattotyö tehtiin I rakennuspiirikonttorin antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja niin ollen ei tämän työväen johtaminen tullut allekirjoittaneen osalle.

Kattotyön päätyttyä purettiin pyörötornin pohjoisen sivustan puoleisesta porraskuilusta entinen suojahuone pois. Tämän jälkeen rakennettiin kummankin porraskuilun päälle uudet suojahuoneet, joiden seinät tehtiin n.s. puoliponttilaudoista ja katot vesiuurnilla varustetuista 1½" x 6" kattolaudoista. Molempien huoneiden kattolape kallistui muurien ulkoreunaa kohden ja katolle kertyvä vesi johdettiin erikoisilla vesiuurnilla muurien ulkopuolelle. Ovet tehtiin 1½" vahvaisista lankuista ja heloitettiin vanhanmallisilla pitkällä koukkusaranoilla sekä paikkakunnan sepällä teetetyillä itsesulkeutuvilla linkuilla. Tarkoitus oli tervata suojahuoneet ulkopuolelta, mutta epävakaiden ilmojen johdosta työ jäi kuitenkin suorittamatta.

Tämän lisäksi laudoitettiin muutamia ikkunoita ja oviaukkoja. Tornin välilattiaan sen pohjakuiluun johtavaan aukkoon tehtiin saranoilla varustettu luukku.

Raunioiden monissa eri kohdissa korjattiin huonossa kunnossa olleita pienempiä harmaakivi- ja tiilimuurauksia.

Ritarisalin päällä oleva asfalttihuopakatto paikattiin, jolloin mm. uusittiin^m/200 jm. n.s. kappoja.

Raunioiden huoneista, muureilta ja linnanpihoista poistettiin pensas- ja muu kasvillisuus.

Siellä oleva työkaluvaja korjattiin, sillä se oli sangen pahasti rikkoutunut talvella metsää kaadettaessa.

Puutavara pinottiin puutavaratapuliksi erääseen linnan alakerroksen huoneeseen.

Paikalla suoritettiin jälkisiivoustyöt ja sen yhteydessä poltettiin palavat jätteet.

Kerrottu työ suoritettiin kokonaisuudessaan Rakennushallinnon I rakennuspiirikonttorin lukuun. Tämän vuoksi kävikin paikalla jo ennen varsinaisen korjaustyön alkua ja sitäpaitsi useita eri kertoja sen kestäessä piirirakennusmestari Lauri Päreluoto suorittamassa työtarkastuksia.

Raunioiden uusi vahtimestari osallistui korjaustöihin ja hän ajoi ~~my~~ työssä tarvittavan hiekan työpaikalle.

Erikoisesti saatettiin huomata se, ettei tehdyistä suunnitelmista ja niiden tarkasta noudattamisesta huolimatta edellämainitun pyörötornin ylätasen lattiatasosta tullutkaan vedenpitävä, vaan voitiin siinä heti sen valmistuttua havaita vuotoja. Heti kun mainittu huomio tehtiin, ilmoitti allekirjoittanut asiasta rakennusmestari Lauri Päreluodolle.

Raaseporin linnan raunioille varastoitiin työvälineitä y.m. seuraavasti:

Työkaluvajaan:

- 1 kpl. vinssi, jossa teräsköysi, kaksi väkipyörää ja 2 veiviä.
- 1 " sementin sekoituskone käsivoimalle
- 1 " tahko
- 5 " laastisankoja huonoja
- 2 " laastinkantokonttia
- 1 " peltinen tynnöri toinen pää avoinna
- 1 " asffaltti -astia

1 kpl hiekkaseula

1 " rauta-astia

Ulkokatokseen:

noin 80 kpl. isoja II merkittyjä tiilejä

" 75 " pieniä tiilejä

3 " isompia laastin sekoitusastioita

4 " pienempiä laastin sekoitusastioita

Huoneeseen t:

Jällelle jäänyt puutavaraa, joka sisältää pääasiassa piiruja y.m. käytössä ollutta teline y.m. aineita.

1946 ostetuista tavaroista jäi:

25 kpl. n. á 5 mtr. pitkiä n.s. puolipontti lautoja

25 " n. á 5 " -"- vesiuurnilla varus. kattolautoja

10 - 15 kpl sementtilaatan välilistoja

pienempi erä vanhoja y.m. nauloja.

Tämän varastuhuoneen avain jäi myös raunioiden vahtimestarille.

Myöhemmissä neuvotteluissa rakennusmestari Lauri Päreluodon kanssa on hän lupautunut vielä tänä syksynä laitatta^{maan} kyseistä vuotavaa pyörötornin ylätasoa.

Helsingissä marrask. 9 p:nä 1946

O. J. Kuusisto